Voorschoten, 29 oktober 2026.

Geachte leden van de gemeenteraad, geacht college,

Mijn naam is Monique Lamers en ik spreek in namens de Bomenbond Rijnland.
Laat ik beginnen met te zeggen dat we heel blij zijn dat het college de bezuiniging op groenbeheer heeft teruggedraaid, iets waarover we een jaar geleden hebben ingesproken. Er wordt ook een stevige ambitie uitgesproken: **Het programma richt zich niet alleen op het behouden en compenseren van groen, maar ook op het actief versterken en verbinden van groenstructuren en biodiversiteit.** Dit is erg belangrijk voor het mooie Voorschoten, voor de biodiversiteit en voor klimaatadaptatie.
Het is dus een goede zaak dat het riool wordt vervangen en ook de wijken worden vergroend.

Deze zomer hebben we een voorafschaduwing gezien van wat ons te wachten staat: extreme hitte en droogte, watertekort en onstuimig weer.
Eurocommissaris Hoekstra zei deze week dat de afgelopen zomer de heetste van de geschiedenis was, maar ook de koudste van de komende 10 jaar.
In januari gaf het KNMI aan dat de opwarming van de aarde aan het versnellen is: de warmte in de oceaan neemt versneld toe, evenals de hoeveelheid ijs die jaarlijks smelt en de zeespiegel die versnelt stijgt.

Uw regionale veiligheidsprofiel laat er geen misverstand over bestaan: er is door de klimaatcrisis risico op overstromingen en extreme neerslag, en op grootschalige ziektegolven, natuurbranden, plagen en overlast van invasieve exoten, verstoring van vitale infrastructuur. Hittegolven zullen frequenter en extremer worden.
Veel bomen krijgen last van droogtestress. Onze eigen beuken kunnen bv slecht tegen droogte en hebben het heel zwaar in het veranderende klimaat. Droogtestress ontstaat door gebrek aan water. Bomen worden hierdoor kwetsbaarder voor ziekte. Verharde grond zal minder water kunnen opnemen en dus zal het water wegstromen in plaats van de wortels van bomen bereiken. Dus het is zaak het aandeel verharde bodem zo laag mogelijk te houden.

We weten dit en dus is het onze verantwoordelijkheid ons hierop voor te bereiden. Gezien de leefbaarheid in de toekomst, zou dat topprioriteit moeten zijn.

Er zijn drie kroonprojecten bepaald en dat is goed: een nieuwe school, een nieuw gemeentehuis en een nieuw sportcentrum. Eindelijk!
Maar laat het niet ten koste gaan van goed klimaat- en biodiversiteitsbeleid. Het gevolg daarvan is niet alleen dat onze omgeving ons minder voedsel en bescherming biedt, maar ook dat de kosten heel hoog zullen zijn. Die kosten zouden ook in kaart moeten worden gebracht.

De gemeente Nissewaard heeft bijvoorbeeld een hitte- en droogteprotocol opgesteld. Daarin worden in ieder geval meegenomen de wortelopdruk bij droogte, bodemdaling als gevolg van zettingen waardoor waterleidingen breken, de kwetsbare jonge bomen en beplanting, en de verzilting van het oppervlaktewater.
Het zou goed zijn als Voorschoten ook zo'n protocol heeft, en de kosten van droogte, hitte en wateroverlast in kaart brengt. En dan zeker ook de kosten voor het op orde houden van de beplanting en de bomen. Dus substantieel inzet op stevige groenstructuren en verbindingen en biodiversiteit, wat ook de ambitie is.

Het wordt steeds duidelijker dat beleid voor klimaatadaptatie geld kost, maar dat dergelijk beleid nalaten nog vele malen meer kost. Voor het behoud van onze bomen, planten, en dieren, voor onze leefomgeving zal een grote investering nodig zijn. Laat goedkoop niet duurkoop zijn.

Daarom pleiten we voor het topprioriteit maken van klimaatbeleid.
En hierover goed communiceren. En dan zo dat Voorschotenaren er vertrouwen in kunnen hebben dat hun gemeente de juiste keuzes maakt. Er ligt dan een duidelijk kader waartegen beleidskeuzes beoordeeld kunnen worden: in hoeverre worden hiermee de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis opgepakt.
Want we laten het er natuurlijk niet bij zitten. De jeugd ziet ons al aankomen.